

Wat is nodig om preventieve ondersteuning vindbaarder en toegankelijker te maken voor Apeldoornse jongeren?

SAMEN STERK(ER) VOOR GENERATIE Z

Wat zijn wensen van jongeren zélf?

Preventief aanbod in beeld

Alle aanbevelingen op een rij

Colofon

februari 2022

Dit is een samenvatting van een onderzoek dat gemeente Apeldoorn, Ferm Stedendriehoek en Aventus in 2021 lieten doen naar de vindbaarheid en toegankelijkheid van preventieve ondersteuning voor jongeren in Apeldoorn. Het onderzoek is gefinancierd door de Gelijke Kansen Alliantie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en door Ferm Stedendriehoek.

Deze samenvatting is gemaakt voor iedereen die in Apeldoorn met en voor jongeren werkt: in de projecten voor preventieve ondersteuning, in onderwijs, welzijnswerk, jeugdhulp, zorg of bij de gemeente. Als er ondersteuningsprojecten ontbreken, geef het door aan Mirjam Hindriks.

Meer weten over het volledige onderzoek of vragen?

Neem contact op met de opdrachtgevers:

- **Martha Hevink** van Aventus: m.hevink@aventus.nl
- **Harry Kleinjan** van gemeente Apeldoorn: h.kleinjan@apeldoorn.nl
- **Cindy Kamp** van Ferm Stedendriehoek: c.kamp@ferm-s3h.nl

Samenstelling: Mirjam Hindriks, projectleider onderzoek:
m.hindriks@aventus.nl

Redactie samenvatting: Anne-Marie Veldkamp

Vormgeving: Björn Lansink - ontwerp & illustratie

Drukwerk: Canon

Inhoudsopgave

Maak kennis met Generatie Z	4
.....	
Wat mist in het aanbod?	6
.....	
Wat kan beter volgens de Apeldoornse Generatie Z?	8
.....	
Betere samenwerking helpt jongeren verder	14
.....	
Aanbevelingen in beeld	16
.....	
Wat, wie en hoe over het onderzoek	18
.....	
Overzicht preventieve ondersteuning in Apeldoorn	22

Video

In zes minuten bijgepraat worden over de belangrijkste aanbevelingen van dit onderzoek? Check dan dit filmpje dat projectleider Mirjam Hindriks maakte of kijk op www.ferm-s3h.nl en zoek op: video onderzoek jongerenbegeleiding.

Hoe maken we preventieve ondersteuning beter vindbaar en toegankelijk?

Jongeren die rondlopen met vragen of problemen, zijn gebaat bij toegankelijke ondersteuning waar zij snel, kosteloos en makkelijk terecht kunnen. Dit vergroot de kans dat zij met de juiste steun in de rug weer op eigen kracht verder kunnen. Hiermee voorkomen we dat 'signalen' problemen worden. Of dat problemen verergeren en zelfs zo complex worden, dat jongeren bijvoorbeeld uitvallen in het onderwijs.

Apeldoornse jongeren geven hun mening

In de regio Apeldoorn staan veel ondersteuners voor jongeren klaar. Van maatjesprojecten voor jonge mantelzorgers tot hulp bij het vinden van een stage of baan, van coaching voor jongeren met een beperking tot hulp voor verslaafden: voor vrijwel elke ondersteuningsvraag is passende, preventieve ondersteuning. Goed nieuws, maar toch kan en moet het beter.

Uit onderzoek door Bureau Gelijkschap in 2020, blijkt dat de inzet van preventieve ondersteuning heel effectief is. Knelpunten zijn er ook. Zo kent ruim 60 procent van de jongeren

het preventieve ondersteuningsaanbod in Apeldoorn niet, kunnen aanbieders beter met elkaar samenwerken en is onduidelijk of we wellicht nog aanbod missen.

In 2021 is daarom in opdracht van gemeente Apeldoorn, Ferm Stedendriehoek en Aventus vervolgonderzoek gedaan naar het preventieve ondersteuningsaanbod. Aan jongeren zélf is gevraagd: hoe zorgen wij ervoor dat jullie ons aanbod beter kunnen vinden, zodat het toegankelijker wordt? Ook de aanbieders van preventieve ondersteuning gaven hun verbetertips.

De onderzoeksresultaten en aanbevelingen zijn samengevat voor iedereen die met of voor jongeren werkt in de projecten voor preventieve ondersteuning, in onderwijs, welzijn, jeugdhulp, zorg of bij de gemeente. Hopelijk dragen de adviezen ertoe bij dat we jongeren in Apeldoorn samen nog beter preventief kunnen ondersteunen.

De quotes van de jongeren in deze publicatie komen uit negen interviews die in volledige vorm zijn te vinden in het onderzoeksrapport.

Fundament voor samenwerking

Onderwijs en welzijnsorganisaties in Apeldoorn hebben afgesproken dat zij samen optrekken om jongeren 'vanuit één plan' zo goed mogelijk te ondersteunen, bijvoorbeeld bij het halen van een startkwalificatie (lees: diploma). Dat geeft jongeren immers meer kansen om mee te doen in onderwijs, werk en de maatschappij. Zij kunnen de aanbevelingen van dit onderzoek meenemen in het gezamenlijke plan.

Maak kennis met Generatie Z

Hoe zorgen we dat jongeren de weg naar preventieve ondersteuning beter vinden? Generatie-denken kan ons helpen. De periode waarin jongeren opgroeien, heeft immers invloed op de dingen die zij meemaken en de manier waarop zij worden opgevoed. Dit kleurt niet alleen hun wereldbeeld, maar ook de wijze waarop zij denken en handelen. Hoe zit dat met de jongeren van nu?

Digitale generatie

De jongeren die zijn geboren tussen 1996 en 2015 noemen we Generatie Z. Zij zijn de opvolgers van de demografische generatie ervoor: Generatie Y, ook wel de Millennials.

Jongeren uit Generatie Z zijn digital natives. Zij kennen geen wereld zonder smartphone, zijn gewend aan een constante informatiestroom en scannen daarin razendsnel welke kennis en informatie zij interessant vinden. Voor Generatie Z is delen vermenigvuldigen: een liedje, game of video beschikbaar maken voor anderen is een tweede natuur.

De online en offline wereld zijn voor Generatie Z volledig met elkaar samengesmolten: online vrienden kunnen net zulke goede vrienden zijn als de vrienden die je in real-life ontmoet. Sowieso zijn sociale netwerken heel belangrijk voor deze jongeren, net als persoonlijk contact.

De jongeren die zijn geboren tussen 1996 en 2015 noemen we Generatie Z. Zij zijn de opvolgers van Generatie Y, ook wel de Millennials.

**Voor Generatie Z geldt: beeld!
Deze jongeren zijn meer visueel ingesteld dan voorgaande generaties.**

Beeld, beeld, beeld

Voor Generatie Z geldt: beeld! Deze jongeren zijn meer visueel ingesteld dan voorgaande generaties. Zo houdt Generatie Z van video's – met een ideale lengte van slechts zes seconden. Boodschappen moeten dus kort en duidelijk zijn, maar ook authentiek en liefst grappig.

Bijna iedereen uit Generatie Z zit veel en vaak op YouTube, maar ook podcasts worden gewaardeerd. Jongeren zijn zich zeer bewust van de gevaren van nepnieuws en het belang van onafhankelijke journalistiek.

Zekerheidszoekers

Generatie Z gelooft dat de toekomst maakbaar is en denkt dat je grotendeels je eigen toekomst bepaalt: succes is een keuze. Mede hierdoor is omgaan met tegenslag lastig. Dit wordt snel als persoonlijk falen ervaren, zelfs als jongeren geen invloed hebben op wat ze overkomt.

Generatie Z hecht veel waarde aan intuïtie en gevoel. Ook zekerheid en veiligheid zijn belangrijk. Denk aan een stabiel inkomen, spaargeld en een vaste baan. Wil je Generatie Z bereiken, dan is de kans op succes het grootst als je op plekken bent waar zij in groten getale samenkomen, zoals scholen en sportclubs, maar ook online. Verder gaat Generatie Z minder de deur uit dan vorige generaties.

**Aanvullende
ondersteuning**

Wat mist in het aanbod is maatwerk voor jongeren met een migratieachtergrond

“Het zou beter zijn als er hulp aanwezig is op de plekken waar we dagelijks komen en waar ik me veilig voel. Bekende gezichten zouden het voor mij makkelijker maken om een keer hulp te vragen. Ook zou ik het fijn vinden om verhalen te lezen van jongeren met dezelfde ervaring en wat zij hebben gedaan om dat op te lossen.”

Nova (14) - laatste jaar mavo en geen idee waar ze ondersteuning zou moeten vragen als ze die nodig zou hebben.

Preventieve ondersteuning: wat is er allemaal?

Met preventieve ondersteuning bedoelen we ondersteuning waar jongeren zonder eigen kosten en zonder verwijzing van de huisarts, Centrum Jeugd en Gezin of via de Wet maatschappelijke ondersteuning een beroep op kunnen doen.

In Apeldoorn kennen we maatjesprojecten (vrijwilligers ondersteunen jongeren als maatjes) en coachingsprojecten (hulpverleners (in opleiding) of opgeleide gecertificeerde vrijwilligers coachen jongeren).

Er is een breed en behoorlijk compleet aanbod beschikbaar om jongeren te helpen die te maken hebben met een beperking, schulden, scheiding, dreigende dakloosheid, vragen over school, stage of werk, zwangerschap, mantelzorg, verslaving of allerlei praktische vragen.

Veel migratiejongeren worstelen met trauma's, integratieproblemen, zorgen over gezinshereniging of lopen vast in een administratieve warboel.

Meer maatwerk nodig voor migratiejongeren

Wat mist in het aanbod is maatwerk voor jongeren met een migratieachtergrond:

- Ruim de helft van deze jongeren heeft een taalachterstand en dat maakt het vinden en begrijpen van (de versnipperde) online informatie lastig; voor deze groep is een centrale, fysieke inlooplek éxtra belangrijk.
- Die plek zou voor deze jongeren op school moeten zijn, omdat zij ondersteuning op of via school eerder accepteren dan 'externe' hulp.
- Inzet van tolken is wenselijk.
- Een cultuursensitief aanbod dat aansluit op de specifieke ondersteuningsbehoeften is nodig.

Veel migratiejongeren worstelen met trauma's, integratieproblemen, zorgen over gezinshereniging of lopen vast in een administratieve warboel.

Na zo'n acht maanden ondersteuning via Vluchtelingenwerk, moet deze groep zelf op zoek naar andere hulp. Die wordt alleen aangeboden door vrijwilligers, of alleen kortdurend en anoniem door het Jongeren Informatie Punt (JIP). Gespecialiseerde en cultuursensitieve ondersteuning door professionele hulpverleners is er voor deze groep niet. Terwijl de jongeren daar wél behoefte aan hebben.

Overzicht

Zie achterin deze publicatie het overzicht van alle Apeldoornse preventieprojecten voor jongeren zoals dat in 2021 in kaart is gebracht.

Wat kan beter volgens de Apeldoornse Generatie Z?

Jongeren willen het aanbod voor preventieve ondersteuning online én offline beter, sneller, makkelijker én zelfstandig kunnen vinden.

Hun sociale netwerk kan hierin een belangrijke rol spelen. Zorg daarom dat ouders, vrienden, docenten en verwijzers goed weten waar welk preventief ondersteuningsaanbod is te vinden.

Online toegankelijker

92% WIL WEBSITE MET COMPLEET AANBOD

92 procent van de jongeren wil graag één website waarop ál het Apeldoornse preventieve ondersteuningsaanbod staat - het aanbod is nu versnipperd en dat maakt dat jongeren de weg niet vinden.

71% START ZOEKTOCHT VIA GOOGLE

71 procent van de jongeren start hun online zoektocht naar preventieve ondersteuning via Google – de vindbaarheid van zo'n centrale website is dus cruciaal.

75% WIL (SCHOOL)APP MET INFORMATIE

75 procent van de jongeren wil informatie over preventieve ondersteuning óók kunnen vinden in apps die ze al gebruiken – denk aan een schoolapp.

Vindbaarder en toegankelijker: wat bedoelen jongeren?

Als jongeren spreken over 'vindbaarheid' dan bedoelen zij: in welke mate zij het preventieve aanbod tegenkomen, bijvoorbeeld in het straatbeeld, op websites, sociale media of posters. Gaat het over 'toegankelijkheid' dan spreken zij over de drempels die zij al dan niet tegenkomen of ervaren om gebruik te gaan maken van dat aanbod. De conclusies uit dit onderzoek: jongeren vinden het preventie aanbod slecht

Jongeren vinden het preventie aanbod slecht vindbaar.

vindbaar. Hoe er online gecommuniceerd wordt spreekt ze niet aan en ook is het aanbod lastig te vinden door de gebruikte zoektermen.

Daarnaast vinden zij het preventieve aanbod in veel gevallen ook onvoldoende toegankelijk: doordat ze er bijvoorbeeld niet zelf (zonder tussenkomst van bijvoorbeeld een mentor) naartoe kunnen en doordat er niet of nauwelijks fysieke plekken zijn waar zij zonder afspraak naartoe kunnen gaan voor preventieve ondersteuning.

Vindbaarheid

“Als jongeren hulp willen, dan willen ze het nú. Als ik ergens mee zou zitten, zou ik het eigenlijk met iemand willen overleggen, bij mij in de buurt of in school ... Het zou ook fijn zijn als je een appje of berichtje kunt sturen naar iemand. Als ik een heel account moet aanmaken of als de stappen om contact te maken te complex zijn, haak ik af.”

Isabel (21) - studeert communicatie en ziet veel verbeterkansen voor communicatie over ondersteuningsmogelijkheden.

61%
61 procent van de jongeren kent het preventieve ondersteuningsaanbod niet

42%
42 procent van de preventieve ondersteuners geeft zelf aan moeilijk vindbaar te zijn voor jongeren

96%
96 procent van de jongeren tussen de 12 en de 21 jaar gebruikt bijna dagelijks sociale media, met voorkeuren voor Instagram en YouTube

“Als ik nog op school had gezeten, was het fijn geweest als er een multifunctionele ruimte zou zijn. Een plek waar je even kunt ontsnappen aan de chaos. Waar je kunt ontprikkelen en waar je vragen kunt stellen. Die hoeven niet per se over school te gaan.”

Joël (20) - worstelde met autisme en een burn-out en stopte voortijdig met school.

Fysieke plekken

Betrek jongeren bij het vormgeven van informatievoorzieningen

Betrek jongeren **zél**f bij het vormgeven van informatievoorziening, om optimaal aan te sluiten bij hun communicatiewensen en -kanalen en sociale mediagebruik. Zo posten aanbieders van preventieve ondersteuning nu vaak op kanalen waar jongeren **niet** zijn, zoals het professionele platform LinkedIn of Facebook. **Bijna de helft van de jongeren wil juist graag geïnformeerd worden via Instagram** en daar zijn aanbieders nog weinig te vinden. Of zij posten hier onvoldoende en zijn dus nauwelijks zichtbaar.

Jongeren zien, horen en lezen graag de **ervaringsverhalen** van leeftijdgenoten: die zijn voor driekwart van de jongeren

zelfs bepalend voor het wel of niet hulp zoeken. Zet dus ervaringsdeskundigen in bij voorlichting aan jongeren en deel ervaringsverhalen ook online.

Van het verhaal van ‘de ander’ willen jongeren graag leren. Zo’n verhaal maakt veel meer duidelijk dan uitleg op een website. Verhalen van anderen komen immers het dichtst in de buurt van leren van eigen ervaringen en dat kan motiveren om ook zelf ondersteuning te zoeken.

Ook **contact met lotgenoten** vinden jongeren fijn. Weten dat je niet de enige bent met problemen, maakt minder eenzaam.

Jongeren zien, horen en lezen graag de ervaringsverhalen van leeftijdgenoten: die zijn voor driekwart van de jongeren zelfs bepalend voor het wel of niet hulp zoeken.

Offline toegankelijker

91% WIL FYSIEKE INLOOPPLEK

91 procent van de jongeren wil graag een fysieke 'inloopplek' voor (informatie over) preventieve ondersteuning en 85 procent wil zo'n plek graag op school.

60% WIL INFORMATIEVE FOLDERS EN POSTERS

Folder en posters over preventieve ondersteuning op plekken waar jongeren veel komen - zoals school, sportclub of station - zijn volgens bijna 60 procent van de jongeren een goed idee.

85% VAN DE PREVENTIEVE PROJECTEN HEEFT GEËN FYSIEKE INLOOPPLEK

85 procent van de preventieve projecten heeft géén fysieke inloopplek, terwijl de projecten die dit wél hebben aangeven dat 65 procent van de jongeren zich via die route meldt.

Fysieke inloopplek ... liefst op school

Jongeren willen graag een fysieke inloopplek op school waar zij zelfstandig informatie over en toegang tot preventieve ondersteuning kunnen krijgen. Een must is dat zij hier zonder tussenkomst van een mentor of verwijzer moeten kunnen binnenlopen.

Jongeren willen graag een fysieke inloopplek op school waar zij zelfstandig informatie over en toegang tot preventieve ondersteuning kunnen krijgen.

Communiceren met jongeren ... hoe?

Generatie Z gaat liever voor beeld dan voor veel tekst.

Nu gebruiken aanbieders van preventieve ondersteuning in hun communicatie-uitingen meestal juist weinig beeld en veel teksten en dat spreekt jongeren niet aan.

Ook de eerste indruk van websites is een 'afhaker': veel sites voldoen niet aan de verwachtingen van jongeren.

Maak dus liever instructiefilmpjes en gebruik veel beeld in communicatie. De zoektermen om ondersteuningsaanbod te vinden zijn bij jongeren ook onvoldoende bekend. Hierdoor bereiken veel jongeren online het preventieve aanbod helemaal niet.

Zoektermen om ondersteuningsaanbod te vinden zijn onvoldoende bekend. Hierdoor bereiken veel jongeren het preventieve aanbod helemaal niet.

“Wacht niet tot jongeren op jou afstappen, maar biedt coachingsprogramma's aan in de klas. Observeer dan goed wie mogelijk extra ondersteuning nodig heeft en speel hierop in. Als jongere is de drempel soms te groot om zelf die stap te zetten ... Daarnaast denk ik ook dat het belangrijk is om op school duidelijk kenbaar te maken welke vormen van ondersteuning er zijn. Hang briefjes of posters op.”

Sanne (20) - meldde zich door faalangst meerdere keren ziek - daar had ze achteraf gezien graag meer ondersteuning bij gekregen.

Ruim 59 procent van de jongeren ziet ouders en vrienden als de belangrijkste sociale informatiebronnen.

“Als je jongeren wilt bereiken, moet ondersteuning niet zo’n stigma hebben. Als je naar school-maatschappelijk werk moet, heb je eigenlijk al een ‘probleem’. Er zou een plek moeten komen waar je met al je vragen terecht kunt, maar waar je ook kunt ontspannen. Waar je rustig je ding kunt doen, maar ook met je problemen terecht kunt. Een plek om even te rusten, huiswerk te maken of te praten. Waar mensen zijn die vragen hoe het écht met je gaat.”

Sophie (23) - was mantelzorger voor haar vader en kijkt positief terug op de steun die zij kreeg op school.

Hun andere aanbevelingen: zorg voor een veilige, uitnodigende en gezellige sfeer en voorkom de associatie met ‘problemen’. Iederéén zou makkelijk binnen moeten kunnen lopen, dus creëer algemene leer- en ontspanningsmogelijkheden voor alle jongeren.

Toegankelijker via de community van jongeren

- Ruim 59 procent van de jongeren ziet ouders en vrienden als de belangrijkste sociale informatiebronnen: zij moeten dus goed weten waar welke preventieve ondersteuning beschikbaar is en kunnen ook handvatten gebruiken om hun kind of vriend(in) zelf preventief te ondersteunen.
- Op school moeten naast de mentoren / leertrajectbegeleiders ook (andere) docenten goed weten waar jongeren terecht kunnen voor preventieve ondersteuning.
- Verwijzers als huisartsen kunnen beter en breder geïnformeerd worden over het preventieve ondersteuningsaanbod voor jongeren en zij hebben ook behoefte aan een centraal aanspreekpunt voor doorverwijzingen.
- Projecten die samenwerken met jongerenwerkers en bijvoorbeeld het Jongeren Informatie Punt, zijn veel beter vindbaar voor jongeren.
- Verreweg de meeste huisartsen blijken de preventieve ondersteuningsmogelijkheden voor jongeren niet of nauwelijks te kennen en verwijzen dus ook bijna nooit door.
- Slechts 6 procent van de jongeren gaat naar de huisarts als zij zich langere tijd somber voelen; zij weten onvoldoende dat de huisarts kan verwijzen naar psychische ondersteuning.

Opvallend

Opvallend is dat 44 procent van de jongeren niet naar de mentor gaat op school als zij ergens mee zitten. De belangrijkste redenen? Jongeren ervaren geen klik, de mentor is erg druk of toont onvoldoende persoonlijke belangstelling. En: jongeren zijn bang dat het delen van hun verhaal van invloed is op de beoordeling door de mentor. Zij zien hun mentor vaak meerdere uren in de week, ook in de rol van vakdocent.

**Community
betrekken**

Richt een fysieke plek in waar studenten kunnen leren, ontspannen en waar zij ook informatie vinden over preventieve ondersteuning

Betere samenwerking helpt jongeren verder

Vindbaarheid

Aanbieders van preventieve ondersteuning willen graag meer samenwerken. Als zij elkaars aanbod en expertise goed kennen, kunnen zij jongeren beter verwijzen.

Samenwerking is ook nodig om het nu versnipperde preventieve ondersteuningsaanbod online / offline te centraliseren en dat samen bekender te maken bij jongeren, hun sociale netwerk en verwijzers. Jongeren, verwijzers en onderwijs geven aan dat de informatievoorziening naar jongeren eenduidiger moet.

De organisaties vinden **onderling vertrouwen** hiervoor (natuurlijk) cruciaal. Daarom is het goed dat alle aanbieders **voldoen aan de eisen voor veiligheid, betrouwbaarheid en kwaliteit** zoals gemeente Apeldoorn die stelt aan projecten die zij subsidieert*. Een kwaliteitskeurmerk en controle daarop zou ook een goed idee zijn, vinden aanbieders.

* **Denk minimaal aan een Verklaring Omtrent het gedrag en aan werken volgens de privacywetgeving.**

“Op scholen wens ik jongeren een safe haven. Een plek waar je mag zijn en waar je ertoe doet. Waar je mag chillen, maar waar je ook hulp mag vragen.”

Alex (19) - voortijdig met school gestopt omdat hij school en mantelzorgen niet kon combineren.

Aventus

Snellere en passendere (preventieve) ondersteuning

Aventus vindt goede ondersteuning van studenten uiteraard belangrijk. Voor jongeren die ondersteuning nodig hebben, heeft de school een uitgebreide maar wel hiërarchische ondersteuningsstructuur ingericht. Die sluit echter minder goed aan bij wat Generatie Z nodig heeft en zou wat de jongeren betreft aangepast moeten worden.

Generatie Z maakt graag zélf keuzes, maar moet nu langs veel personen om de juiste doorverwijzing te krijgen naar de juiste ondersteuning. Hierdoor haken jongeren gaandeweg vaak af. De wens is meer zelfregie: jongeren willen zelfstandig – dus zonder tussenkomst van de mentor of

een andere verwijzer - makkelijker toegang hebben tot het interne en externe ondersteuningsaanbod.

Generatie Z maakt graag zélf keuzes, maar moet nu langs veel personen om de doorverwijzing te krijgen naar de juiste ondersteuning.

Zoals eerder vermeld in deze samenvatting zoeken veel jongeren (41 procent van de Aventus-studenten die meewerkten aan dit onderzoek) hun mentor juist niet graag op als zij behoefte hebben aan ondersteuning. Als zij wel aankloppen bij hun mentor, is die volgens jongeren niet altijd goed op de hoogte van het preventieve ondersteuningsaanbod. Hierbij moeten we meewegen dat jongeren ook graag juist ouders en vrienden opzoeken als zij ondersteuning kunnen gebruiken.

Aventus

“Het zou goed zijn als mensen gastlessen komen geven op scholen over preventieve ondersteuning, zodat je weet wie iedereen is en waarvoor je ze kunt bereiken. Anders voelt de drempel te hoog om hulp te zoeken. Ondersteuning hoeft van mij niet per se op school te zijn. Wel is het belangrijk dat school mij weet te vertellen welke ondersteuning er is.”

Jelle (16) - heeft door zijn ADD moeite om zich te concentreren in de les.

“Ik denk dat het fijn is als de ondersteuning voornamelijk op school geboden wordt. Ikzelf zit nu niet meer op school. Voor jongeren zoals ik zou een website met een overzicht van alle ondersteuning ook fijn zijn.”

Bas (16) - gestopt met school: persoonlijke problemen zorgden voor onvoldoendes en concentratieproblemen.

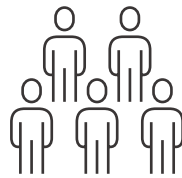

Aanbevelingen om mee te nemen:

- Deel informatie over preventieve ondersteuning in apps, lessen en op fysieke plekken op school.
- Richt een fysieke plek in waar studenten kunnen leren, ontspannen en waar ze ook informatie en ondersteuning kunnen vinden.
- Zet ervaringsdeskundigen in.
- Zorg dat werknemers en het sociale netwerk van studenten op de hoogte zijn van het interne en externe aanbod voor preventieve ondersteuning.

Deel informatie over preventieve ondersteuning in apps, lessen en op fysieke plekken op school.

Aanbevelingen in beeld

Community betrekken

Meer handvatten voor opvoeders en vrienden • Naast de mentor méér onderwijsprofs die bekend zijn met preventief aanbod • Centraal aanspreekpunt voor verwijzers

Vindbaarheid

Beeldende info • Betere samenwerking projecten • Eiser aan betrouwbaarheid en kwaliteit • Jongeren betrekken bij infovoorziening • Info online en offline centraal

Fysieke plekken

Leer- en ontspanningsmogelijkheden creëren op school met toegang tot het volledige preventieve aanbod

Ervarings- verhalen

Ervaringsdeskundigheid in voorlichtingen •
Ervaringen delen op websites en social media • Lotgenotencontact

Aanvullende ondersteuning

Gespecialiseerde ondersteuning bieden aan migratiejongeren •
Niet alleen online ook fysiek en liefst in onderwijs • Inzet tolken

Aventus

Ondersteuningsstructuur laten aansluiten bij wensen jongeren •
Zelfregie student • Preventief informatie delen • Fysieke inloopplek

Wat, wie en hoe?

Wat is precies onderzocht?

1. Hoe kan de samenwerking tussen organisaties voor preventieve ondersteuning aan jongeren in Apeldoorn verbeteren?
2. Hoe maken we het preventieve ondersteuningsaanbod in Apeldoorn toegankelijker voor jongeren?
3. Welk eventueel aanvullend aanbod is nog nodig in Apeldoorn?

Wat bedoelen we met preventieve ondersteuning?

Voor dit onderzoek is gekeken naar aanbod waarvan jongeren zonder indicatie via de Wet maatschappelijke ondersteuning of verwijzing van bijvoorbeeld een huisarts of Centrum Jeugd en Gezin gebruik kunnen maken, zonder dat jongeren daar zelf voor hoeven te betalen.

Op welke leeftijdsgroep focust het onderzoek?

In dit onderzoek gaat het om jongeren in de leeftijd van 12 tot 27 jaar, waarvan 45 procent tussen de 18 en 22 jaar is. Van de

jongeren die meewerkten aan dit onderzoek zit 21 procent in het voortgezet onderwijs, 71 procent in het mbo en 8 procent in het hbo of op de universiteit.

Wie waren opdrachtgevers voor dit onderzoek?

Gemeente Apeldoorn, Ferm Stedendriehoek en Aventus.

Wie hebben dit onderzoek gefinancierd?

De Gelijke Kansen Alliantie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Ferm Stedendriehoek.

Hoe is het onderzoek aangepakt?

- Literatuuronderzoek.
- Gesprekken met medewerkers van de gemeente die met of voor de jeugd werken.
- Medewerkers van 14 preventieve projecten vulden een enquête in en / of werden geïnterviewd.
- 302 jongeren vulden een enquête in.
- 217 studenten in het voortgezet volwassenenonderwijs (Aventus) vulden een enquête in.
- 9 jongeren zijn geïnterviewd.
- Gesprekken met de Jongerenraad (ook de opzet en uitkomsten van het onderzoek zijn met de raad besproken).

De uitkomsten van het kwantitatieve en kwalitatieve onderzoek zijn geanalyseerd om te komen tot de aanbevelingen die in deze publicatie zijn samengevat.

“In onze cultuur is het niet normaal om over problemen te praten. Het is denk ik belangrijk om jongeren actief te benaderen, hun zelfvertrouwen te vergroten en hen in te laten zien dat zij ook geluk verdienen. Een hand uitreiken is essentieel!”

Sara (21) - vier jaar geleden uit Syrië naar Nederland gevlucht.

Zorg voor een veilige,
uitnodigende en gezellige
sfeer en voorkom de
associatie met 'problemen'

Overzicht preventieve ondersteuning

SchuldHulpMaatje

Meet and Connect

Buddy to Buddy

Ervaringsmaatje

Team ED 16+

Skill-Ability

Villa Pinedo

JobHulpMaatje

StimenzWerkt

Your Cube

Levensloop coach MEE

Outreachend Team

Hfftig

Don Bosco

Stimenz

Siriz

Coördinatiepunt Jonge Moeders (CJM)

Zicht op je toekomst

Moti-4

Veilig Thuis

Meer informatie preventieve ondersteuning

SchuldHulpMaatje

SchuldHulpMaatje wil mensen met (dreigende) schulden vroegtijdig bereiken en hulp bieden. Getrainde vrijwilligers helpen jongeren op persoonlijke en deskundige wijze naar een schuldenvrij leven. Financiële zelfredzaamheid en gedragsverandering staan daarbij centraal.

Leeftijdsgroep: Alle leeftijden

Traject duur (gemiddeld): Wisselend

Website: www.schuldhulpmaatjeapeldoorn.nl

Ondersteund door: Vrijwilligers

Meet and Connect

Present matcht maatjes met mensen met een migratieachtergrond. Deze maatjes zijn mensen met wie ze ongeveer twee keer in de maand een activiteit kunnen doen.

Leeftijdsgroep: Alle leeftijden

Traject duur (gemiddeld): Eén jaar

Website: www.stichtingpresent.nl/apeldoorn/home/nieuwkomers/meet-en-connect

Ondersteund door: Vrijwilligers

Buddy to Buddy

Een Nederlandse buddy wordt vier maanden gekoppeld aan een jongere met een migratieachtergrond die zo geholpen wordt bij sociale integratie.

Leeftijdsgroep: Alle leeftijden

Traject duur (gemiddeld): 4 maanden

Website: www.buddytobuddy.nl/apeldoorn

Ondersteund door: Vrijwilligers

Ervaringsmaatje

Een maatjesproject dat verbinding legt tussen jonge mantelzorgers en maatjes die vroeger zelf ook jonge mantelzorger zijn geweest.

Leeftijdsgroep: 12 t/m 23 jaar

Traject duur (gemiddeld): 3 tot 4 maanden

Website: www.dekap.nl/mantelzorg/jonge-mantelzorger

Ondersteund door: Vrijwilligers

Team ED 16+

Team ED 16+ bestaat uit maatjes die in het verleden zelf ook ervaring met (jeugd)hulp hebben gehad. De ED's hebben zelf de overstap naar zelfstandigheid al gemaakt en ondersteunen de jongeren vanuit hun eigen ervaring.

Leeftijdsgroep: 16 jaar en ouder

Traject duur (gemiddeld): Zolang als nodig

Website: www.teamed16.nl

Ondersteund door: Vrijwilligers

Skill-Ability

Een jongere kan hulp vragen bij Skill-Ability als hij of zij zelf graag een maatje wil hebben of ergens hulp bij nodig heeft (het gaat dan om simpele dingen). Ook jongeren die zich als maatje willen inzetten zijn welkom.

Leeftijdsgroep: 15 t/m 30 jaar

Traject duur (gemiddeld): Wisselend

Website: www.skillability.nl

Ondersteund door: Vrijwilligers

Villa Pinedo

Kinderen met gescheiden ouders worden (online) gekoppeld aan een oudere buddy, die zelf ook een scheiding heeft meegemaakt. De oudere buddy's worden intensief begeleid door hulpverleners die ook betrokken zijn bij de gesprekken.

Leeftijdsgroep: 10 t/m 23 jaar

Traject duur (gemiddeld): Zolang als nodig

Website: www.villapinedo.nl

Ondersteund door: Vrijwilligers en professionals

JobHulpMaatje

JobHulpMaatje is een organisatie die werkzoekenden ondersteunt in het vinden van een passende baan.

Leeftijdsgroep: 18 jaar en ouder

Traject duur (gemiddeld): Zolang als nodig

Website: www.jobhulpmaatje.nl/locaties/apeldoorn

Ondersteund door: Vrijwilligers

StimenzWerk

Ondersteuning bij vragen over maatschappelijke participatie, werk, stage, school en dagbesteding.

Leeftijdsgroep: 16 t/m 27 jaar

Traject duur (gemiddeld): 3 tot 4 maanden

Fysieke locatie: Asselsestraat 65, Apeldoorn

Website: www.stimenz.nl/stimenzwerkt

Ondersteund door: Professionals (in opleiding)

YourCube

Samen met een jongere wordt gekeken in welke richting hij of zij zich wil ontwikkelen. Een jongere krijgt een passende plek in een maatschappelijke organisatie, met ondersteuning van YourCube en iemand op de werkvloer.

Leeftijdsgroep: 14 t/m 27 jaar

Traject duur (gemiddeld): 3 tot 4 maanden

Website: www.yourcube.nl

Ondersteund door: Professionals

Levenscoach MEE

Jongeren met een (vermoedelijke) beperking krijgen ondersteuning bij alle vragen die ze hebben. Doel is maatschappelijke participatie, op school of in werk.

Leeftijdsgroep: 16 t/m 27 jaar

Traject duur (gemiddeld): Zolang als nodig

Website: www.meevoormij.nl/levenscoach

Ondersteund door: Professionals

Outreachend Team

Het Outreachend Team (OT) biedt individuele praktische ondersteuning aan dak- en thuisloze jongeren en aan jongeren die op minstens drie leefgebieden problemen ervaren.

Leeftijdsgroep: 18 t/m 23 jaar

Traject duur (gemiddeld): Wisselend

Website: www.stimenz.nl/outreachend-team

Ondersteund door: Professionals

Hfftig

Hfftig is er voor jongeren die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Hfftig koppelt jongeren aan een vrijwillige coach waarna er samen wordt gewerkt aan de doelen die vooraf zijn gesteld.

Leeftijdsgroep: 13 t/m 23 jaar

Traject duur (gemiddeld): Eén jaar

Website: www.hfftig.nl

Ondersteund door: Vrijwillige coaches

Jongerenwerk Don Bosco

Don Bosco begeleidt jongeren bij het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven en bij hulpvragen. De jongerencoaches kijken ook wie er in de omgeving van jongeren een rol kan spelen bij het bieden van support. En als het nodig is, begeleiden zij jongeren actief richting hulp- en zorgverlening.

Leeftijdsgroep: t/m 23 jaar

Traject duur (gemiddeld): Korte duur

Website: www.donboscoapeldoorn.nl

Ondersteund door: Professionals en vrijwilligers

Jongerenwerk Stimenz

Jongerenwerkers zoeken jongeren op in hun leefwereld (zowel op straat als in de accommodaties van Stimenz) en begeleiden, ondersteunen en coachen jongeren in een veilige sfeer bij hun talentontwikkeling.

Leeftijdsgroep: 10 t/m 23 jaar

Traject duur (gemiddeld): Wisselend

Website: www.stimenz.nl/jongerenwerk

Ondersteund door: Professionals (in opleiding) en vrijwilligers

Siriz

Ondersteuning voor alle aanstaande ouders bij een onbedoelde zwangerschap. Siriz coacht jongeren bij het maken van een juiste keuze: zelf ouder worden, abortus, adoptie of pleegouderschap.

Leeftijdsgroep: Alle leeftijden

Traject duur (gemiddeld): 3 maanden

Website: www.siriz.nl

Ondersteund door: Professionals

Coördinatiepunt Jonge Moeders (CJM)

Ondersteuning voor alle (aanstaande) jonge moeders in de gemeente Apeldoorn, voor grote en kleine (advies)vragen.

Leeftijdsgroep: t/m 23 jaar

Traject duur (gemiddeld): Wisselend

Website: www.apeldoorn.nl/jonge-moeders

Ondersteund door: Professionals (in opleiding)

Zicht op je toekomst

Project voor jonge ouders. Vier keer per jaar start een serie van vijf (online) bijeenkomsten voor jonge ouders, waarin ontmoeting, herkenning en bevestiging van eigen kwaliteiten en toekomstwensen centraal staan.

Leeftijdsgroep: t/m 27 jaar

Traject duur (gemiddeld): 5 (online) bijeenkomsten

Website: www.stimenz.nl

Ondersteund door: Professionals

Moti-4

Moti-4 is een gesprekkentraject voor jongeren die in de problemen dreigen te raken door middelengebruik, gokken of gamen. De stap naar de reguliere hulpverlening is voor deze jongeren vaak groot. Ze zijn niet gemotiveerd of hebben geen hulpvraag. Voor deze jongeren is dit laagdrempelige traject.

Leeftijdsgroep: 14 t/m 24 jaar

Traject duur (gemiddeld): Wisselend

Website: www.tactus.nl/hulpaanbod/adviesgesprek

Ondersteund door: Professionals

Meldpunt mensenhandel en jeugdprostitutie

Veilig Thuis is het meldpunt voor slachtoffers van loverboys, mensenhandel en jeugdprostitutie. Jongeren kunnen een melding doen over iemand over wie zij zich zorgen maken of kunnen zelf informatie vragen en advies krijgen over hun eigen situatie.

Leeftijdsgroep: Alle leeftijden

Website: www.veiligthuisnoordoostgelderland.nl

Contact: 0800 2000, benoem dat je belt voor het meldpunt mensenhandel & jeugdprostitutie. 24 uur per dag beschikbaar.

Ondersteund door: Professionals

Ontmoetingsplekken van Apeldoorn per stadsdeel

Don Bosco Zevenhuizen

Bij Don Bosco werken jongerenwerkers en jongerencoaches. Ze begeleiden jongeren bij het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven en bij hulpvragen. De begeleidingstrajecten zijn doorgaans van korte duur. Meestal zijn jongeren goed geholpen met lichte en tijdelijke ondersteuning.

Leeftijdsgroep: t/m 23 jaar

Adres: Sluisoordlaan 200, 7322 EL in Apeldoorn

Website: www.donboscoapeldoorn.nl

Het Atrium / De Corner / Wijkcentrum De Orca

Stimenz biedt jongerenwerk aan in accommodaties en streeft naar het vergroten van participatie van jongeren. Daar waar jongeren niet zelfstandig in staat zijn om eigen verantwoordelijkheid te dragen, wordt ondersteuning geboden. Vanuit de accommodaties wordt buurtgerichte inwoners-ondersteuning geboden en worden jongeren individueel en in groepen begeleid.

Het Atrium

Leeftijdsgroep: 10 t/m 23 jaar

Adres: Aristotelesstraat 209A, 7323 NA in Apeldoorn

Website: www.stimenz.nl/jongerenwerk

De Corner

Leeftijdsgroep: 10 t/m 23 jaar

Adres: Ravelijn 55, 7325 NT in Apeldoorn

Website: www.stimenz.nl/jongerenwerk

Wijkcentrum De Orca

Leeftijdsgroep: 10 t/m 23 jaar

Adres: Germanenlaan 360, 7312 JJ in Apeldoorn

Website: www.stimenz.nl/jongerenwerk

Wende Autismecafé

Elke tweede maandagavond en vierde dinsdagavond van de maand van 19.00 tot 22.00 uur is er een autismecafé. Het doel van Wende is om mensen met een vorm van autisme samen te brengen en een gezellige avond te hebben. Het doel is leuke dingen doen en delen, nieuwe mensen ontmoeten en sociale contacten opbouwen in een prettige en veilige omgeving.

Leeftijdsgroep: 18+ jaar

Adres: Nieuwstraat 377, 7311 BR in Apeldoorn

Website: www.gigant.nl/cursus/wende-autismecafe

AD(H)D café

Het ADHD-Café Apeldoorn is een ontmoetingsplek voor mensen met ADHD/ADD en aanverwante eigenschappen én voor betrokkenen. Een laagdrempelige plek waar je herkenning, steun, acceptatie maar vooral leuke gesprekken kunt verwachten. Ook worden er interessante thema-avonden georganiseerd.

Leeftijdsgroep: 18+ jaar

Adres: De Groene Hoven, Koninginnelaan 280 in Apeldoorn

Het JIP

Het Jongeren Informatie Punt (JIP) ondersteunt jongeren kortdurend en anoniem bij al hun vragen. Jongeren moeten voortdurend keuzes maken. Soms is de beslissing makkelijk, een andere keer is het fijn om meer informatie of wat hulp te krijgen. Jongeren die iemand zoeken om even mee te denken of die advies nodig hebben, zijn welkom bij het JIP.

Leeftijdsgroep: 11 t/m 27 jaar

Adres: Asselsestraat 65, 7311 ED in Apeldoorn

Website: www.stimenz.nl/jip

Meidenwerk

Stimenz biedt meidenwerk aan in onderstaande accommodaties.

Leeftijdsgroep: 10 t/m 14 jaar

Adres: Aanwezig op dinsdag, woensdag en vrijdag op ontmoetingsplek 't Vogelnest en op donderdag op ontmoetingsplek De Orca.

Website: www.stimenz.nl/jongerenwerk

Don Bosco de Maten

Bij Don Bosco werken jongerenwerkers en jongerencoaches. Ze begeleiden jongeren bij het ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven en bij hulpvragen.

De begeleidingstrajecten zijn doorgaans van korte duur. Meestal zijn jongeren goed geholpen met lichte en tijdelijke ondersteuning.

Leeftijdsgroep: t/m 23 jaar

Adres: De Eglantier 203, 7329 DG in Apeldoorn

Website: www.donboscoapeldoorn.nl

ZuidDoetSamen

ZuidDoetSamen is een buurtcoöperatie die zich inzet voor alle bewoners van de wijk. Verbindingen leggen in de buurt staat centraal. Ook biedt ZuidDoetSamen huiswerkbegeleiding, leerondersteuning, taallessen, vakantie-activiteiten en ervaringsplekken voor jongeren.

Het Honk (buurthuis) fungeert als de wijkwoonkamer. Hier kun je ook voor een klein bedrag mee eten en een netwerk opbouwen in de buurt.

Leeftijdsgroep: Alle leeftijden

Adres: Buurthuis 'Ons Honk', Sperwerlaan 18, 7331 TX in Apeldoorn

Website: www.zuiddoetsamen.nl

Twilight / 't Vogelnest

Stimenz biedt jongerenwerk aan in accommodaties en streeft naar het vergroten van de participatie van jongeren. Daar waar jongeren niet zelfstandig in staat zijn om eigen verantwoordelijkheid te dragen, wordt ondersteuning geboden. Vanuit de accommodaties wordt buurtgerichte inwonersondersteuning geboden en worden jongeren individueel en in groepen begeleid.

Twilight

Leeftijdsgroep: 10 t/m 23 jaar

Adres: Maasstraat 4, 7333 JG in Apeldoorn

Website: www.stimenz.nl/jongerenwerk

't Vogelnest

Leeftijdsgroep: 10 t/m 23 jaar

Adres: Spreeuwenweg 1A, 7331 GV in Apeldoorn

Website: www.stimenz.nl/jongerenwerk

Deel informatie over
preventieve ondersteuning
in apps, lessen en op fysieke
plekken op school

Samen sterk(er) voor Generatie Z

 Apeldoorn Aventus® ferm

